

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۱/۲۲

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت بیست و چهارم)

کومورو Comoros

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: یکی از اقتصاد های عقب مانده و کوچک دنیا به کشور کومورو (س) تعلق دارد. کومورو متشکل است از سه جزیره نسبتاً بزرگ که توسط یک سیستم ناکافی ترانسپورتی باهم ارتباط دارند. نفوس این کشور که منابع طبیعی خیلی کم دارد، به سرعت زیاد شده می رود که در آینده باعث یک دردسر برای حکومتداری خوب میگردد. موجودیت یکعده زیاد کارگران جوان بدون تحصیلات فنی و مسلکی، باعث کندی فعالیت های مثمر اقتصادی شده و کشور را به کمک های تخنیکی و تولیدات خارجی بسیار متکی نموده است.

زراعت بشمول ماهیگیری و صید خوراکه باب بحری، جنگلداری و شکار حدود نیم تولید ناخالص داخلی را فراهم مینماید. این سکتور عامل کلان کاریابی برای جوانان شده و قسمت اعظم صادرات بدان تعلق دارد.

میخک Cloves، وانیلا Vanilla (ماده ای که از تخم وانیلا میگیرند و به خوراک طعم میدهد) و Ylang (عصاره گل برای عطر سازی) از تولیدات مهم زراعتی این کشور بحساب میروند. تولیداتی که متاسفانه بعلت هوای گرم و مرطوب و گاهی آتش سوزی ها صدمه می بینند.

باوجودیکه کومورو (س) یک کشور زراعتی بحساب می رود و تقریباً 80% نفوس درین سکتور فعال استند، 70% مواد غذایی مورد ضرورت مردم خود را، از قبیل برنج، روغن و سبزیجات خشک را از بیرون وارد میکند که سهم آن در مجموع واردات به 70% میرسد.

حدود ۳۰۰۰۰۰ کارگر کومورویی در خارج از کشور کار میکنند که سهم عواید شان در ترکیب تولید ناخالص داخلی به 25% میرسد. فرانسه کشوری که سالها کومورو (س) را تحت استعمار داشت، حالا یکی از بزرگترین شرکای اقتصادی این کشور کوچک بشمار می رود.

کومورو دارای یک سیستم کهنه تعلیم و تربیه است که به بازسازی و نوسازی اشد ضرورت دارد. سکتور صحت عامه ضعیف و اقلام صادرات محدود است، امکانات برای توسعه تجارتي خصوصی و سرمایه گذاری خارجی کوچک میباشد، کمبود منابع انرژی و برق شدیداً محسوس است. در حالیکه نفوس به سرعت رشد میکند. از دیدیکه باعث بی ثباتی سیاسی شده و زمینه را برای توطیه های بیرونی فراهم میسازد.

دولت منتخب سال ۲۰۱۶ اعلام نمود که پلان های برای از دیداد عواید داخلی و دسترسی بیشتر مردم به انرژی برق داشته و مصارف غیر ضروری دولتی را کاهش خواهد داد.

در اواسط سال ۲۰۱۷ کومورو (س) به اتحادیه انکشافی افریقای جنوبی The Southern African Development Community (SADC) پیوست که ۱۵ عضو دارد.

تولید ناخالص داخلی GDP: ۲,۹۴ بلیون \$ (۲۰۲۳).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 3% (۲۰۲۳).

عاید سرانه سالانه: \$ 3500 (۲۰۲۳).

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 37.2%، صنعت 9% و خدمات 49.6% (۲۰۲۳).

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: د لیکنیز ی بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

انفلاسیون: 1% (۲۰۱۷).
نیروی کار: 276400 نفر. زراعت 80%، صنعت و خدمات 20% (۲۰۲۴).
نرخ بیکاری: 3.9% (۲۰۲۴).
زندگی زیر خط فقر: 42.4% (۲۰۱۳).
بودجه: عواید ۲۲۳ میلیون \$ و مصارف ۲۲۸ میلیون \$ (2018).
صنعت: مواد خوراکی و نوشیدنی، پروسس و بسته بندی ماهی و سایر خوراکی های دریایی، چوب، موبل و فرنیچر، کاغذ، زیورات، اسباب و ظروف قدیمی و باستانی، عطر، منسوجات، برق، مواد ساختمانی و کشتی های کوچک.
رشد سالانه تولیدات صنعتی: 0%
تولید برق: ۳۵۰۰۰ kW (۲۰۲۰). از تیل 100%
ضرورت مصرف برق: ۹۶/۳۰ میلیون kWh (۲۰۱۹)،
تولید تیل خام: صفر بیرل - روز (۲۰۲۱)،
ذخیره تیل: صفر بیرل (اول جنوری - ۲۰۲۱)،
مصرف تیل: ۲۲۰۰ بیرل - روز (۲۰۱۹)،
واردات تیل: ۱۲۴۱ بیرل - روز (۲۰۱۵)،
تولید گاز: صفر متر مکعب - سال (۲۰۱۷)،
ذخیره گاز: صفر متر مکعب (اول جنوری - ۲۰۲۱).
زراعت: 84.4% زمین های کومورو قابل کشت اند که 46.7% آن تحت زرع بوده و 37.7% ان را چراگاه ها تشکیل میدهد. 1.4% زمین های کومورو را جنگلات و 14.2% باقی مانده را کوه ها، دریاها، شهرها، مناطق کار و تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال ۲۰۱۲ موزی 1.3km² زمین این کشور کشت میشود. 80% مردم این کشور در عرصه زراعت و جنگلداری مصروف کار اند و 47.7% تولید ناخالص داخلی از همین سکتور بدست می آید. چوب، وانیلا Vanilla، میخک Cloves، جواهر عطر Ylang، ناربال، خسته، نشایسته، نیشکر، قهوه، خرما، میوه جات، سبزی، گوشت، لبنیات، تخم مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداری این کشور محسوب میشوند.
مالداری: در بعضی جاهای سرسبز کومورو مواشی تربیه میشوند که تعداد مجموعی آن در سال ۲۰۲۰ حدود ۵۱۰۰۰ برآورده شده بود.
معادن: کومورو مواد معدنی قابل ذکر ندارد.
صادرات: به ارزش مجموعی ۱۳۸,۳۵ میلیون \$ (۲۰۲۳).
وانیلا، میخک، جواهر عطر، خسته، چوب و کارهای دستی قدیمه و انتیک.
شرکای بزرگ تجاری: اندونیزیا 25%، هند 23%، ترکیه 16%، امارات متحده عربی 11% و آیالات متحده آمریکا 3%
واردات: به ارزش مجموعی ۵۰۴/۰۳ میلیون \$ (۲۰۲۳).
فابریکات کوچک، ماشین آلات، وسایط نقلیه، پرزه جات، برنج و سایر مواد خوراکی، اموال استهلاکی، محصولات نفتی، سمنت، منسوجات، مواد معدنی، ادویه، مواد طبی و اسلحه سبک.
شرکای بزرگ تجاری: چین ۲۴%، امارات متحده عربی ۲۱%، تانزانیا 12%، فرانسه 7% و هند 6%
قروض خارجی: ۴۱۸/۷۸ میلیون \$ (۳۰ جون 2025).
واحد پولی: فرانک کومورو Comoran Francs
یک دالر امریکایی = ۴۸۷/۵ فرانک (۱۸ جولای ۲۰۲۲).
سال مالی: عیسوی (گریگوری)
سیستم وزنی: متریک.
ترانسپورت: کومورو خط آهن ندارد. این کشور 880km سرک (673km پخته و 207km خامه) و 236 کشتی تجاری (با ظرفیت 1000GRT یا بیشتر از آن) دارد.

۸	Bulk carrier	کشتی های بزرگ
۷	Container ship	کانتینر
۱۱۲	General cargo	کارگو عمومی
۳۱	Oil tanker	تانکر مواد نفتی
۷۸	Others	سایر کشتی ها

د پانو شمیره: له 2 تر 6

میدانهای هوایی: مجموعاً ۴ (۲۰۲۱)	پخته ۴	خامه
رنوی از 2438m تا 3047m	۱	-
رنوی از 914m تا 1523m	۳	-

میدان های هلیکوپتر: ۴ (۲۰۲۱).

پروازهای داخلی و خارجی در کومورو، از سوی شرکت ایر کومورو Air Comoro صورت میگیرد. این کشور در حال حاضر ۲ شرکت مسافربری، چارتر و کارگویی ملکی دارد که جمعاً ۹ بال طیاره خریداری شده و کرایه دارد که به ۴ میدان هوایی داخلی و ۷ میدان میدان خارجی پرواز می کنند. ۳۵۰۰۰ موتر تیز رفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری.

بنادر: فومبانی Fombani، مورونی Moroni و موتسامودو Moutsamoudou. مخابرات: کود تلفون (۰۰۲۶۹). تعداد تلفون های دیجتل ۹۰۰۰ و همراه 934000 (۲۰۲۳). دولت قطر در سالهای اخیر پروگرامی را رویدست گرفت که به اساس آن، جزایر بزرگ این کشور از طریق بیسیم باهم وصل شوند. قبلاً ارتباطات مخابراتی درین جزایر خیلی محدود بود که توسط مایکرویف و رادیو تلفون HF صورت میگرفت. در حال حاضر دو شرکت عرضه کننده خدمات تلفون همراه و انترنت در کومورو (س) فعال استند که تعداد مشترکین تلفون های همراه را تقریباً به نیم باشندگان این جزایر رسانیده اند. سرحدات کومورو (س) عبور و مرور چندین کیبل نوری زیر آبی منطقه بحساب میروند. این کشور با مدغاسکر و ریونیون Reunion نیز از راه رادیو تلفون HF ارتباط دارد.

رسانه ها: دولت کومورو یک تلویزیون ملی و یک رادیو دارد. جزیره آنژوان Anjouan رادیو تلویزیون محلی و جزیره گرند کومور یک رادیو دارد. در جزیره های موهیلی و گرند کوموروی این کشور چند رادیوی کوچک FM فعالیت میکنند که به زبان های عربی، سواهیلی و فرانسوی نشرات دارند. رادیو تلویزیونی مایوتی Mayotte که به زبان فرانسوی نشرات میکند، در کومورو (س) قابل دریافت است.

شرح وسایل انتشاراتی موجی در کومورو (۲۰۲۱)			
۱۵۵۰۰۰	کل تعداد رادیو	FM = ۳	مراکز نشرات رادیویی
۱۳۵۰۰۰	کل تعداد TV	دولتی ۲ =	مراکز نشرات تلویزیونی

کود انترنت: km.

مشترکین انترنت: ۶۹۵۶۸ نفر. 8% مردم (۲۰۱۷).

انکشاف اجتماعی: کومورو از لحاظ تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه، یک کشور رو به انکشاف به شمار می رود. به اساس معلومات CIA World Factbook – 2021 هر کومورو سالانه بطور متوسط \$ 3500 عاید دارد که حدود 6 - 8 بار بیشتر از عاید مردم افغانستان است.

58.8% مردم کومورو بالای ۱۵ سال (مردان 64.6% و زنان 53%) دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند، تعلیم و تربیه برای اطفال ۶-۱۶ سال الزامی و رایگان است، جوانان بطور متوسط ۱۲ سال درس میخوانند، 80% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند، دولت 2.6% تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و دولت و سکتور خصوصی میکوشند تا برای کودکان و جوانان کشور، زمینه تعلیم و تربیه خوب و عالی را فراهم سازند.

تعلیم و تربیه در کومورو از کودکستان آغاز و به تحصیلات عالی به پایان میرسد. رفتن به کودکستان الزامی و رایگان است.

مکاتب ابتداییه ۶ سال (۶-۱۱ ساله) است که متعلمین در آن زبان محلی، جغرافیه، حساب و معلومات مدنی می آموزند. مکاتب متوسطه ۴ سال (۱۲-۱۵ سال) اند که متعلمین به فراگیری کمپیوتر، زبان خارجی، کیمیا، فزیک، الجبر و هندسه و تاریخ می پردازند. بعد ازین دوره لیسه می آید که به لیسه های عادی و لیسه های فنی و مسلکی منقسم میشوند.

لیسه ها ۲ سال (۱۶-۱۸ ساله) وقت میگیرد که جوانان را آماده رفتن به انستیتوت های عالی فنی و مسلکی و یا پوهنتون میسازند.

کومورو (س) فقط یک پوهنتون دارد که الی دوره لیسانس محصل می پذیرد و بعضی جوانان برای تحصیلات عالی به کشورهای منطقه و فرانسه میروند.

شرح مراکز تعلیمی کومورو (۲۰۲۱)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدایی	۲۰۳	۱۲۲۰۰۰	۴۹۰۰
مکاتب متوسطه	۱۸۳	۱۱۰۰۰۰	۴۴۰۰
مکاتب فنی و مسلکی	۱۷	۹۰۰۰	۶۰۰
تحصیلات عالی	۱	۷۵۰۰	۵۰۰

کومورو ۲ روزنامه سراسری و ۱۳ مجله، هفته نامه، ماهنامه و گاهنامه دارد که هر به زبان های فرانسوی، عربی و کوموری نشر میشوند. هر سال بطور متوسط ۱۷۵ کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تخیلی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 0.7Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف میرساند که یک رقم کوچک است.

موقعیت دور کومورو (س) از سایر ممالک دنیا و پوشانیده بودن قسمت اعظم مساحت آن توسط چراگاه ها و جنگلات باعث پاکی محیط زیست این کشور شده است.

وضع صحتی مردم در کومورو بعلت از دیاد نفوس، سطح پایین آگاهی عامه، سواد و علم و دانش و شرایط عقب مانده زنده گی با مشکلات مواجه بوده و بیمه هایی وجود ندارد که با مردم در اوقات بیماری، معلولیت، بیکاری، تقاعد و مرگ کمک کنند.

دولت کومورو ۶/۳٪ تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم (کلینیکها، شفاخانه ها، واکسین، دندان، زیبایی، ادویه، تحقیقات و امور انکشافی) اختصاص داده (۲۰۲۱)، افزایش سالانه نفوس 1.37% است (۲۰۲۲) که در دنیا درجه هفتم را به خود اختصاص میدهد، در ۱۰۰۰ طفل نو تولد ۵۷/۱ نفر میمیرند که در دنیا سیزدهم میشود، عمر وسطی مردم بیشتر به ۶۷/۲ نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی ۲/۷۸ طفل بدنیا می آورد که در دنیا جایگاه پنجاه ششم را دارد، 16.9% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 97.4% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند، 62.4% تشنابها صحتی و عصری اند، کمتر از ۲۰۰ نفر یا 0.1% نفوس با HIV/AIDS زندگی میکنند، هر سال بطور متوسط کمتر از ۱۰۰ نفر بعلت این مریضی میمیرند و در ۱۰۰۰۰۰ نفر ۳۷ نفر توبرکلوز دارند.

اگر چه قانون اساسی کومورو (س) حقوق زنان را با مردان مساوی میداند، اما بعلت موجودیت رسوم و عنعنات قدیمی، فقر اقتصادی، بیکاری و شیوه زنده گی مردم دهنشین، تامین حقوق زنان با مشکلات مواجه است. حضور زنان در زندگی اجتماعی فعلاً اندک و هنوز راه درازی در پیشرو دارند.

زمینه برای انکشاف امور فرهنگی و هنری در کومورو مناسب نیست و نسل جوان در قسمت های تعلیم و تربیه، ورزش و تفریح مشکلات زیاد دارند.

در کومورو برای هر ۶/۴ نفر یک TV، به ۵/۶ نفر یک رادیو، به ۲۵ متعلم یک معلم، به ۱۵ محصل یک استاد، به ۱۰۰ نفر یک تلفون دیجتل، به هر ۲ نفر یک تلفون همراه، به ۳۱۰۰ نفر یک داکتر عمومی و به ۲۰۰۰ یک بستر شفاخانه میرسد، 70% مردم برق (89% شهری و 62% دهاتی) و 36% آنها به انترنت دسترسی دارند. قوای مسلح: قوای مسلح امنیتی کومورو.

سن خدمت عسکری: 18 ساله، مدت خدمت 2 سال، داوطلب،

ذخیره افراد احتیاطی برای خدمت عسکری (۱۶ - ۳۹ ساله): مرد (2010)،

سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: NA%.

منازعات منطقوی: کومورو بالای جزیره مایوتی Mayotte ادعای مالکیت دارد که از سوی فرانسه اداره میشود. کومورو چند سال کوشش کرد تا جزایر جدا شده ای، آنژوان Anjouan (در حال حاضر Nzwai) و موهی Mohi (در حال حاضر Mwali) را دوباره بدست آورده و آنها را به این مجمع الجزایر برگردانند. عساکر اتحادیه افریقایی African Union در ماه می سال ۲۰۰۸، با عساکر کومورو مساعدت نمود تا جزیره آنژوان را دوباره تصرف کند. گروه های مسلح مخالف دولت کومورو، این جزیره را در سال ۲۰۰۱ تصرف کرده بودند. مواد مخدر: ندارد.

قاچاق انسانی: کومورو کشور مبدا قاچاق زنان و کودکان است. قاچاقبران ازین کودکان در داخل کشور برای کارهای شاقه استفاده میکنند و از زنان برای تجارت جنسی، در داخل و یا خارج ازین کشور کار گرفته میشود.

دولت کومورو کوشش میکند که به این مشکلات اجتماعی نقطه پایان بگذارد، اما موجودیت فساد اداری و نواقص در قوانین به دولت اجازه نمیدهد که سلسله این جرایم را به پایان برساند.

تاریخ: طی نخستین سالهای قرن ۵م، آخرین گروه مهاجران اندونزیایی در جزایر کنونی کومورو مسکن گزین شدند. همین مردم، این جزایر را، طی هفت قرن از سایر نقاط جهان جدا نگهداشتند، تا زمانی که سوداگران عرب متوجه این

جزایر مهم شده، عساکر شان را به آن فرستادند و مردم این جزایر به دین اسلام مشرف شدند. بعد از آن یک تعداد بندرگاه ها از سوی مسلمانان، در سواحل بعضی جزایر اعمار شد که با امور رشد فرهنگی و اقتصادی این منطقه کمک میکرد.

دریانوردان پرتگالی نخستین اروپایی ها بودند که در قرن ۱۶ به این جزایر رسیدند. آنها کارهای ترقی و پیشرفت این جزایر را متوقف نموده و نشانه های تمدن باستانی این مجمع الجزایر مسلمان نشین را نیز نابود کردند. این تباهی و بربادی خشم پادشاه عمان را برانگیخت و پرتگالی ها با عکس العمل شدید او مواجه شدند، پرتگالی ها بسیار زود شکست خورده و از کومورو فرار کردند. پادشاه عمان کومورو را تحت الحمایه حکومت زنگبار قرارداد و یک تعداد افراد از قوم بانتورا از مناطق مرکزی افریقا به کومورو فرستاده و در آن جا بکار گماردند.

بعد از آن دریانوردان هلند، فرانسه و مدغاسکر نیز به اهمیت مجمع الجزایر کومورو متوجه شده و رفت و آمد به این جزایر را آغاز گردید. کومورو در شرق افریقا و در دهنه شمالی کانال موزمبیق، برای تصرف کردن و بدست آوردن مدغاسکر یک پایگاه مهم بحساب می آمد، به همین دلیل عساکر فرانسوی در سال ۱۹۴۲ بالای کومورو حمله کرده و بعضی نقاط آنرا تصرف نمودند. در سال ۱۹۱۲ علاوه بر جزیره بزرگ گرنند کومورو، جزایر آنژوان، موهیلی و مایوتی نیز از سوی فرانسه اشغال و تمام آنها به مستعمره فرانسوی مدغاسکر واگذار گردید.

در آنزمان مجمع الجزایر کومورو برای فرانسه بحدی اهمیت داشت که این جزایر را با سرزمین های دارای مساحت چند برابر کلانتر، در چاراطراف استرالیا با برتانیا مبادله نکردند. در اواسط قرن ۲۰ که جنبش های آزادی خواهی سرتاسر افریقا را دربر گرفته و روز بروز نیرومند میشد، جنبش ملی آزادی خواهی کومورو نیز شکل گرفت که زود نیروند و سراسری شد، با سایر احزاب سیاسی پیوست، جبهه ملی متحد کومورو را ایجاد کرد و خواهان خودمختاری و پس از آن آزادی کامل کشور شان از فرانسه شد.

در سال ۱۹۶۲ فرانسه به کومورو(س) خودمختاری اعطا نمود و این جزایر را در زمین های ماورا ابخار فرانسو شامل کرد. در سال ۱۹۷۱ درباره آزادی این کشور یک همه پرسی صورت گرفت که در نتیجه آن ۹۰٪ باشندگان جزایر آنژوان و موهیلی برای آزادی کامل کشور شان رای دادند، اما ۶۰٪ مردم مسیحی جزیره مایوتی تصمیم گرفتند که در کنار فرانسوی ها باقی خواهند ماند. ۲۳ نفر اعضای شورای ملی کومورو روز ۶ جولای ۱۹۷۵ آزادی کامل کشور شان را اعلان کردند، اما ۶ نفر از آنها که پنج نفر شان، نماینده گان جزیره مایوتی بودند. به آزادی رای دادند.

در همین سال کومورو در حالی بحیث عضو ملل متحد پذیرفته شد که فرانسه آزادی جزیره مایوتی را نمی پذیرفت. پایگاه های بحری و هوایی فرانسه در همین جزیره جابجا بود و اقتصاد سرتاسر جزیره در دست چند خانواده بی بود که با فرانسوی ها روابط نزدیک داشتند. فرانسه در آن زمان نمی خواست که جزیره مایوتی را تخلیه نموده و آن را از دست بدهد، زیرا این جزیره برای ترصد و نظارت کشتی ها بحر هند بسیار اهمیت داشت.

فرانسه بعد از اعلان استقلال کومورو، ازین مجمع الجزایر بحیث کشور عضو ملل متحد پیشنبانی کرد، اما این پیشنهادهای شورای امنیت را ویتو نمود که جزیره مایوتی را بحیث کومورو به رسمیت بشناسد. اندکی بعد یک گروه کوچک جوانان جبهه متحد ملی کومورو(س)، تعمیر شورای ملی در مورونی را اشتغال نموده و علی سویلح رهبر خود را بحیث رییس جمهور اعلام نمودند و احمد عبدالله نخست وزیر دوره خودمختاری را از کار برکنار نمودند.

فرانسه برای جلوگیری از هرج و مرج و آشوب و قبل از آنکه وضع از کنترل خارج شود سه کشتی جنگی و ده هزار نظامی به سواحل مایوتی اعزام نمود، تا از تشنج بیشتر، جنگ احتمالی و عمیقتر شدن بحران جلوگیری کرده بتوانند.

در ماه می سال ۱۹۷۸ زمانیکه احمد عبدالله در پاریس بود و در حالت تبعید زنده گی میکرد، افراد مسلح و طرفداران او جزیره بزرگ گرنند کومورو را تصرف کردند، آنها علی سویلح را خلع نموده، احمد عبدالله را به حیث رییس جمهور معرفی کردند. علی سویلح سه روز پس از آن در زندان کشته شد.

افراد مسلح اجیر که از فرانسه آمده بودند، تحت رهبری باب دنار عمل میکردند. باب دنار فرانسوی پس از آن در سیاست های کومورو سهم بیشتر میگرفت و حتی شایع بود که یک بار در عملیات عسکری بینین نیز بگونه مخفی سهم گرفته بود. موجودیت این ماجراجوی فرانسوی در کومورو عکس العمل های زیادی محلی و جهانی را به دنبال داشت و بالاخره سخن به جایی رسید که نماینده کومورو از جرگه سازمان وحدت افریقا اخراج گردید.

روز ۲۶ نومبر ۱۹۸۹ باب دنار کودتایی را علیه احمد عبدالله رهبری نموده و او را از کار برکنار کرد. احمد عبدالله در جریان کودتا کشته شد. فرانسه که از کودتا ناراحت شده بود، از فرستادن کمک های اقتصادی به کومورو دست کشید و از باب دنار پیروان و اجیران جنگی او خواست که کومورو را تخلیه نموده و بیرون روند. بعد از این اخطار باب دنار به جزیره مایوتی رفت و در آن جا با مامورین پایگاه بحری و هوایی فرانسه پیوست. در همین وقت سعید محمد جوهر رییس جمهور موقت کومورو با تمديد اقامت نظامیان فرانسه برای آموزش قوای مسلح کومورو(س) موافقت نمود.

در ماه جون سال ۱۹۹۲ قانون اساسی جدید کومورو نافذ و محمد تقی عبدالکریم نخست وزیر این کشور شد. در انتخابات سال ۱۹۹۶ کومورو (س) محمد تقی عبدالکریم رییس جمهور و تاج الدین بن سعید نخست وزیر شد. در همین سال قانون اساسی جدید کومورو (س) نیز نافذ شد، که به موجب آن قوانین و مصوبات شورای ملی فدرالی، باید از سوی شورای علما نیز تایید میشد. بن سعید در سال ۱۹۹۷ از وظیفه کناره گیری کرد و نورالدین برهان بجای او بحیث نخست وزیر سوگند وفاداری یاد کرد. در همین سال مردم جزیره مایوتی باز هم رای دادند که میخواهند با فرانسوی ها زنده گی مشترک داشته باشند، روز سوم اگست ۱۹۹۷ رهبران محلی جزیره آنژوان نیز جدایی از مجمع الجزایر کومورو را اعلان کردند. عساکر کومورو (س) نتوانستند آنژوان را دوباره به مجمع الجزایر کومورو برگردانند، کمی بعد از آن جزیره موهیلی نیز مانند آنژوان ازین مجموعه جدا شد.

محمد تقی عبدالکریم M.Taki Abdul Karim رییس جمهور انتخابی سال ۱۹۹۶ کومورو (س)، روز ۶ نومبر ۱۹۹۸ درگذشت و رهبر موقت تاج الدین بن سعید مسوندی بجای او نشست. در اواخر سال ۱۹۹۸ رهبران محلی جزیره های (موالی) و (دوزانی) و نیز پیشنهاد ها و درخواست های جدا شدن مناطق شان را با دولت کومورو (س) در میان گذاشتند، بادر نظر داشت همین دلایل، دگرمن ازالی آسوماتی رییس ارکان قوای مسلح کومورو دست بکار شد، از راه کودتای سفید بقدرت رسید و در ماه اپریل سال ۱۹۹۹ به جای حکومت ملکی زمام امور را در دست گرفت.

دگرمن ازالی سومانی بطور مسلسل با رهبران (گرنند کومور)، (آنژوان)، (موالی) و (دوزانی) مذاکره نمود و سرانجام همه بر تسوید و تصویب یک قانون اساسی جدید به موافقه رسیدند که در ماه دسمبر سال ۲۰۰۱ نافذ شد. به اساس احکام این قانون سه جزیره بزرگ کومورو (گرنند کومورو)، (آنژوان) و (دوزانی) در چوکات یک دولت فدرال حقوق برابر و مساوی اعلان شدند، اما امور دفاعی و روابط خارجی مربوط دولت مرکزی قبول گردید. به اساس احکام قانون اساسی جدید نام جمهوری اسلامی فدرالی کومورو (س) حذف و بجای آن نام اتحادیه جزایر کومورو (س) برای این کشور پذیرفته شد. در انتخابات اپریل سال ۲۰۰۲ دگرمن ازالی آسوماتی 75% آرای مردم را بدست آورد و بحیث رییس جمهور اتحادیه انتخاب شد. روسای جمهور سه جزیره فدرالی کومورو نیز درین انتخابات انتخاب شدند. ازالی در سال ۲۰۰۶ کناره گیری کرد و سامبی Sambu بجای او نشست.

محمد بکر Mohammad Bakar رهبر آنژوان در سال ۲۰۰۷ تصمیم گرفت تا آنژوان را از اتحادیه جزایر کومورو (س) جدا نماید. اتحادیه افریقا African Union بسیار کوشش کرد که محمد بکر ازین تصمیم خود توسط تعزیرات ترانسپورتی و تلاش برای مذاکره منصرف شود، اما مذاکرات ناکام شد و نظامیان کومورو (س) و سازمان اتحادیه افریقا دست به حمله نظامی زده و جزیره آنژوان را دوباره به اتحادیه کومورو (س) برگرداندند. درین عملیات نظامی کوتاه مدت، تعداد زیادی مردم آنژوان کمک کردند تا جدایی خواهان به اهداف خود نرسیده و وحدت ملی کشور تامین باشد. در سال ۲۰۰۹ مردم کومورو (س) در یک همه پرسی به ازدیاد دوره ریاست جمهوری کشور از ۴ سال به ۵ سال رای مثبت دادند.

در انتخابات سال ۲۰۱۱ کومورو (س) ایکیلو دونین Ikililou Dhoinine به پیروزی رسید. یکسال بعد در یک انتخابات جنجالی دگر رییس جمهور اسبق ازالی عثمانی Azali Assoumani در دور دوم پیروز شد. درین سال قرار بود که کسی از جزیره گراند لوکومورو در کاخ ریاست جمهوری باشد.

همه پرسی سال ۲۰۱۸ و تعدیل در قانون اساسی، محدودیت دوران ریاست جمهوری بین سه جزیره بزرگ این کشور را لغو نمود و در انتخابات سال ۲۰۱۸ باز ازالی عثمانی با رای مردم در قدرت باقی ماند و در سال ۲۰۲۴ هم خود را پیروز اعلان نمود. اقدام ایکه با مخالفت اپوزیسیون مواجه شده و اما به حکم ستره محکمه (محکمه عالی) قانونی پنداشته شد.

روابط افغانستان با کومورو:

مطالعه کتاب (افغانستان و جهان/کشورهای آسیایی و افریقایی) منتشره سال ۲۰۰۴، ریاست مطالعات منطوقی وزارت خارجه ج. ا افغانستان، نشان میدهد که بین افغانستان و کومورو (س) هیچگونه روابطی وجود ندارد.